

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Paštino-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Most preko brezdna.

V četrtek, dne 15. novembra, je dopel v plačilo prvi obrok zaščitenih kmetijskih dolgov v znesku 6 odstotkov prvotnega dolga, h kateremu se približejo vsi stroški in zapadle obresti, in sicer največ za tri leta nazaj. Odziv tej zakonito določeni dolžnosti se more smatrati kot merilo sedanjega gospodarskega stanja kmetijskega stanu. Vsak kmet, ki je le količkaj zmogel, je izpolnil svojo dolžnost, odnosno jo bo izpolnil do 15. decembra, ker si je v svesti, da se določena svota po 15. decembru lahko iztoži ter da lahko upnik požene toliko dolžnikove imovine na boben, da si poravna šestodstotni prvi obrok.

Kakor smo obveščeni, odziv iz kmetijskih vrst ni bil takšen, kakor bi bilo željno. V Vojvodini in Sremu, kjer prebivajo bolj premožni kmetje, je povprečno do 60% kmetov-dolžnikov plačalo prvi obrok. Pa tudi v tej pokrajini je odstotek po raznih krajih jako različen: dočim je prišlo v enem kraju 90%, v nekem baje celo 99% kmetov-dolžnikov plačati prvi obrok, jih je v drugih krajih prišlo po 30% in še manj. Kar se Slovenije tiče, smo obveščeni, da so se kmetje v velikem številu obrnili na denarne zavode s pismenimi ali ustnemi prošnjami za odlog plačila. »Prosim Vas, počakajte: to je refren vseh prošenj z obrazloženjem: »Sadje nima nobene cene«, »Lesu ne morem prodati«, »Ne dobim za živino niti toliko, da bi davke plačal« itd.

Te dni se je torej zopet pokazalo v vsej jasnosti, kje je tista os, ki se okoli nje vrti vprašanje gospodarskega položaja našega kmeta, in kje je treba nastaviti vzvod, da se kmet dvigne iz krize in stiske. To je, kakor smo že velikokrat poudarili v našem listu, vprašanje cen. Kmetijski pridelki so zadnja leta padali v ceni ter so sedaj padli v brezcenje. Dokler bo to stanje trajalo, bo trajala kriza kmetijstva. Veliko se danes govori o zaščiti kmetov. Razvoj razmer je pokazal, da je edino učinkovita zaščita: dvig cen kmetijskih pridelkov. To je tisti most, ki vodi preko brezdna sedanje gospodarske krize. Dokler se ne bodo cene dvignile, bo kmet v vedno večjih težavah, kako naj plačuje davke, dolgov ne bo mogel plačevati, niti kupovati izdelkov obrti in industrije. Iz vrst delavstva se čuje vedno glasnejši klic po ureditvi plač, ki naj bodo tolike, da bo mogel delavec s svojo družino vsaj skromno živeti. Iz kmetijskih vrst pa donijo glasovi: »Uredite cene našim pridelkom, da bodo plačani naše delo in lastni stroški, da bomo mogli izha-

jati, plačevati svoje obveznosti ter kupovati, kar izdela obrt in industrija s pomočjo delavstva!«

To je edino prava pot, ki vodi do rešitve. To je tisti most, ki se po njem pride iz sedanje krize in stiske. To pot so nastopili ter ta most zgradili Čehi, ki delajo gospodarsko politiko z dejanji. — Čehoslovaška je uvedla letos, kakor smo že poročali, monopol za trgovino z žitom. Ustanovila se je monopolna družba, ki ima izključno pravico kupovati od domačega kmetovalca pridelano žito ter ga, kolikor je potrebno, uvažati iz inozemstva. Čehoslovaški kmetijski minister dr. Hodža je po prvih mesecih poslovanja te monopolne družbe izjavil, da je kmetijsko ministertvo z doseženimi uspehi povse zadovoljno. So še gotovi nedostatki v poslovanju, ki se bodo s posebnim zakonom odstranili. Glavni uspeh pa je dosežen: Kmetu so zajamčene — brez ozira na cene na svetovnem trgu — postavno določene cene, ki so odmerjene tako, da kmet lahko izhaja ter da raste njegova kupna moč, kar bo prišlo v prid tudi industriji.

Dr. Hodža je tudi naglasil, da bi se morala delati agrarna politika v širšem okviru: agrarne (poljedelske) države bi morale med seboj skleniti blok

Vladar Madžarske — admiral Nikolaj pl. Horthy — je slavil dne 16. novembra 15letnico, odkar je pregnal iz Ogrske komuniste ter prevzel krmilo države. (zvezo), ki bi ne smel biti samo na pa-

Trgovci in obrtniki!

Novoletno reklamo stenskih koledarjev z bloki vam najugodneje natisne

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

kjer imate tudi veliko izbiro. Ne odlašajte z naročili, da jih boste pravočasno imeli!

pirju, marveč bi moral stopiti v dejanstvo. Njegova naloga bi bila, da se sklenejo trgovinske pogodbe z Zahadno Evropo, kateri dolguje Srednja Evropa 150 milijard čehoslovaških kron (okoli 400 milijard dinarjev), ki jih ne more plačati. Zato bi morala več izvažati v Zahadno Evropo, zlasti žito. Zahadna Evropa bi mogla vse žitne preseške Srednje Evrope sprejeti in še bi ostala možnost uvoza prekomorskega žita. Takšen blok bi tudi industriji koristil, ker bi agrarne države mogle v večji meri kupovati industrijske izdelke kot se to dogaja sedaj. Čehoslovaška bo po sklenjenih pogodbah prevzela iz Jugoslavije 10.000 vagonov pšenice. S tem uvozom bo Čehoslovaška omogočila in olajšala izvoz svojih industrijskih izdelkov v Jugoslavijo.

Žitni monopol v Čehoslovaški je torej rodil dobre uspehe. Dobre izkušnje s tem monopolom je treba, tako je rekel minister dr. Hodža, prenesti tudi na druge panoge. Uvesti bo treba tudi monopol za prodajo živine, ki naj regulira (ureja) cene in produkcijo živine. Sedanji živinski sindikat (društvo) naj se že s 1. januarjem pretvori v monopolno družbo, ki naj bi imela nalogo in možnost urejati uvoz in izvoz živine, določati cene in dogon na tržišču. Tako je Čehoslovaška, odnosno bo v najbližji bodočnosti zajamčila z zakonitimi ukrepi in primernimi gospodarskimi organizacijami glavnim kmetijskim pridelkom: žitu in živini, stalne in primerne cene, ki bodo dajale kmetom stalne dohodke, od katerih bodo tudi imeli veliko korist obrtniki, trgovci, industrija in delaveri.